

A jól-lét erkölcsi válsága II.

Dr. Naszlady Attila, IME Szerkesztőbizottság Tanácsadó Testület

A cikk első részét előző lapszámunkban találják meg Tisztelt Olvasóink, ahol a téma pénzügyi és életfilozófiai elemeit tárgyalta a szerző.

MŰSZAKI TÉMAKÖR

A műszaki-technikai hozzájárulás az emberi jól-léthez a kémiai (nanomolekuláris), fizikai, (elektronika, nukleáris, atom, geológia, kozmikus kutatások) és matematikai tudományok révén szédületes haladásban van. Eredményei mind a termelésben (automatika, robotika), mind az ismeret- és hírközlésben (Information Communication Technology – ICT), továbbá a közlekedésben (földfelszíni, vízi, légi, világűrbeli), valamint a szórakoztatásban óriásiak. A világ bármely részének térbeli és/vagy időbeli elérhetősége valóban „világfaluvá” zsugorította Földünket. Az emberi nem-szellemi munka (földművelés, ipar, szolgáltatás, szolgálat, áldozatvállalás) leértékelődik. A bővülő szabadidőt viszont nem hasznosan töltik, hanem káros szenvedélyek kielégítésére, fogyasztásra (konzum idiotizmus- Czakó G.) vagy éppen séggel semmittevésre (v.ö. Brzezinsky: tittyainment).

Nagy a kísértés, hogy az ember Istennek képzelje magát, hiszen a világháló (www) révén ő is mindig, mindenütt, (szinte) egyszerre jelen tud lenni. Ennek az igen széleskörű lehetőségnek külső rendszabályokkal való erkölcsi befolyásolása szinte lehetetlen. Pedig nagyon fontos lenne, mivel az erőszak is nagymértékben tudja használni a fejlett technikai eszközöket és egyáltalán nem az emberiség javára (alvilági bűnözés, terrorizmus, háborúk). A nano-technológiában elmosódnak az egyes tudományágak (pl. genetika fizika kémia) eltérései és a közösség általi szakszerű ellenőrizhetőségük is egyre csökken. Éppen ezért rendkívüli jelentőségű, hogy ezen a területen folyó tevékenységet a tudás és erkölcs mellett a belső jóakarat is vezérelje. Sajnos egyre kevésbé történik így. Már gyerekkorban mind jobban érvényesül a média rossz befolyása. A computer technikával szövetkezve a televízió a látszólagos valóság (virtual reality) révén olyan szörnyűségeket mutat be, amelyek a valós életben nem is fordulhatnak elő. Az emberi „emlős” természet az évmilliók során megtanulta kikerülni vagy elviselni a valós veszélyeket, és az ilyenkor keletkező idegfeszítő (stressz) anyagokat elégette erősen megmozgatott izmaiban – akár menekülő, akár üldöző volt.

A számítógépes eljárásrendek (programok) vezérlése (joystick vagy touchpad) nem követel meg izommunkát, tehát a valaha is előfordult, a reálisnál messze jobban szorongató képek hatására keletkező, izgató anyagok (pressor aminok) nem tudnak az anyagcserében elégni (metabolizálódni) s káros hatásukat nagymértékben fejtik ki az érfalakon, idegrendszeren. Már gyerekkorban. Még a mesefigurák is rémségesek (Hókuszt pók) vagy lehetetlenek (pepita helikopter-fülű nyúl) vagy kétbalkezes technikusok (Mek-

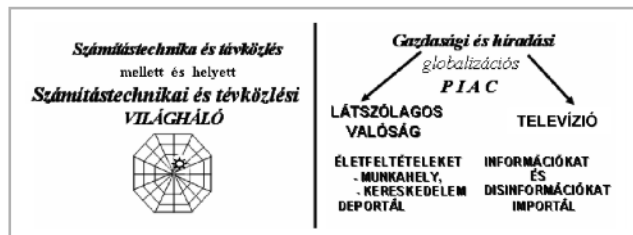
mester); a szórakoztatás a balekok (mínusz-variánsok) csetlés-botlásaiban (pl. Stan és Pan, Chaplin stb.), ügyetlenkedéseiben (pl. Woody Allen) vagy erotikus jeleneteiben (pl. Benny Hill) tobzódik.

A transzformer játékok (emberből autó) előkészítik azt a felnőttkori bosszantó tapasztalatot, hogy a) sok minden nem az, aminek látszik (csak szerep); b) sok minden nem olyan, amilyennek lennie kellene (pl. tartós eszközök); c) sok minden nem úgy működik, ahogy elvárható (pl. ügyintézés). A következményes idegfeszültség (stressz), ha nem sikerül megoldani (!), kudarcként egészségromboló hatásúvá válik. A jól-lét egyik feltétele a sikeres élet, ám „lehet, hogy a siker bizonyít, de nem igazol” (Márai), s a sikeres kárvallottá válik.

A humor címén más kárán örvendezés mintegy igazolja a gonosz mondást: legtisztább öröm a káröröm. Hasonló rombolást visz végbe a diszkó-buli laza erkölcsű, légszennyezéses, alkoholos, drogos, idegfeszítő, fülsiketítő lárma-jú környezetével. A modern technika illetően alkalmazása egyáltalán nem jóakarátú, és/vagy igen ostoba.

Holott lehetne csodálatosan hasznos: időben távoli emberek, térben messzi tájak, mélységek és magasságok, az állatvilág csodás tulajdonságainak közeli bemutatásában. A mikro- és legújabbban a nanovilág molekuláris szintű kutatási eredményeinek ábrázolása, továbbá a világűr kutatása közben keletkező tudományos eredmények, találmányok nem kevésbé járulnak hozzá a jól-léthez (pl. GPS, satelitai hírközlés, meteorológia, térképészet stb.).

A világháló csapda is lehet

1. ábra

A világháló hatásai. A pók, a háló közepén a multinacionális szákmányos cég, minden lába egy másik országban van.

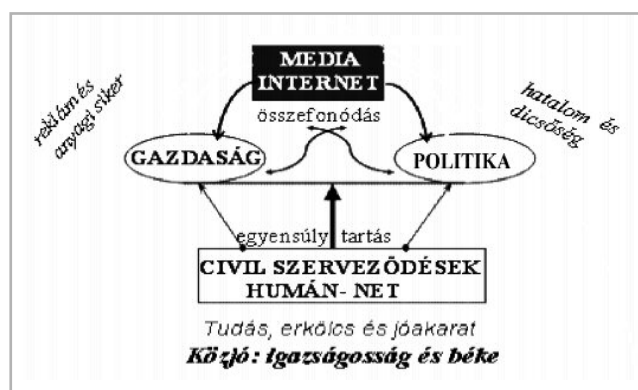
A magyar műszaki, technikai fejlesztéseknek nagy múltja van; a vonatkozó ún. szellemi tőkét az újdonság teremtésben (innováció), kutatásban a GDP 1-2%-ával kellene támogatni. A világgiacra való magyar tömegtermelés lehetetlen, nekünk a minőségi fejlesztés való. A tudomány területét vagy rendszerezetten, vagy heurisztikus szeszé-

lyezettséggel lehet bejárni, de mindenképpen jóakarattal. A technika kalandorai viszont a pillanatnyi sikerért feláldozzák a hosszú távú megbízhatóságot (hatástalannak bizonyuló gyógyszer, vegyszer-gyártás, gyorsan tönkremenő műszaki cikkek stb.). A hatásvadászat megelőzi, majd háttérbe szorítja az igazság keresést. Az ICT pedig világszerte szétszórja a sikert, anélkül, hogy a hír igazolást nyerne. A számítástechnikával együttműködő televízió az igazi valóságot a látvány valósággal (virtual reality), tisztánlátás helyett optikával „győzi meg” nézőközönségét. Az optikai uralom, a belső (endoszkópok) és külső (teleszkópok) vizsgálatok óriási segítése mellett a térfelügyelő kamerák orwelli világával (1984) is fenyeget. A rotációs sajtó és gyors nyomdatechnikák elszegényítették a beszélt nyelvet, amit a médiában nem annyira a tudósítók, mint inkább a kommentátorok még hatásosabban rombolnak. A net-kábítósok (IAD = Internet Addiction Disorder, net-speak) pedig tovább fertőzik techno-civilizációjukkal a valódi kultúrára szomjazókat (1. ábra).

Az atomkutatás technológiája és a mennél jobban automatizált termelés kétségtelenül tudás alapú és igen hasznos az energia biztosítást illetően. De, ha melléktermékként (?) pusztító fegyvergyártás folyik, aggályok támadhatnak az erkölcsvezéreltség felől és kétségek a jóakarattal tekintetében.

GAZDASÁGI-POLITIKAI TÉMAKÖR

A gazdaság és a politika feladata a jól-lét egyéni és közösségi feltételeinek megteremtése. Ezért e kettőnek célszerű az egyensúlytartó együttműködése, melynek szintén tudáson, erkölcsön és jóakaraton kellene alapulnia. A hírszolgáltatnak pedig ezen örködnie, ezt erősítenie ahelyett, hogy cinkos összefonódásukat segítené (2. ábra). A civil szerveződéseknek harmadik hatalomként (pl. jogalkalmazás ellenőrzése) szükséges szervezkednie, viselkednie.

2. ábra
A hatalom megosztása

A politikának mintegy közösségi erkölcsként kellene olyan törvényeket meghoznia, melyekkel a közjót (utóbbiba a közbiztonságot is beleértve) köteles szolgálni. A jog külső erkölcs, az erkölcs belső jog. A politikának számos kényes kérdéssel kell foglalkoznia: egyén és közösség érdekhata- rai, hatáskör központosítás és megosztás, (képviselőház és

önkormányzat) szabadság és kötelesség szabályozása, a nemzet szellemi (oktatás) és fizikai (honvédség) védelme. Új Alkotmány, mely megkülönbözteti a képviselői és a részvételi demokráciát, szakértői felsőház, választójog iskolázottsághoz kötése pl. 4 elemi (de nem két első meg két második).

A gazdaságban az a történelmi tapasztalat által felvetődő kérdés, hogy mennyire legyen önszabályozó és mennyire a központi hatalom által meghatározott.

Az internacionalizmussal szemben kiváltódott nemzeti szocializmus viszont a nemzet valós vagy képzelte sajátosságainak túlhangsúlyozásával más nemzetekre rontva gyakorolta a rémuralom hullaszagú különböző formáit. Mindegyik súlyos erköcstelenségnek, jóakarattal hiányának, sőt rosszakaratnak teret engedve – magyarul bűnök intézményesített gyakorlásával – jutott a népiertásig. Ezek az eszmék másutt is, a gyarmatosítás megszűnte után, hasonló eredményekre vezettek: a „felszabadult” népek egymás torkának estek. (Afrika, Ázsia). Nemhogy a megígért jól-létet nem teremtették meg, de nyomort és halált (pl. hutu/tuszi, kmer, balkáni stb. népiertások) hoztak.

A neoliberais posztmodern rendszerek is nemzetpusztítóak. Módszereik az alábbiak [1]:

- szervezetten „lefejezik” a nemzetet (tanterv, tandíj, oktató csökkentés);
- elszegényítik (privatizációs kótya-vetye áron alul);
- idegeneknek eladják a nemzeti (köz)vagyont (föld, közlekedés, energia, bankok, közművek);
- kisebbségeket méltánytalan pozitív megkülönböztetéssel bujtogatnak;
- új rabszolgaságot eladósítással (a politikai és gazdasági hatalom cinkos elnyomása);
- nemzeti öntudatot irtják (történelem, kultúra, tradíciók, jelképek torzítása, tiltása);
- nemzetközi integrációt erőltetik – inkulturáció helyett;
- népesség pusztítása „helycsinálás” végett (abortusz, csonkolt egészség- és szociális védelem, elvándorlásra kényszerítés, atomizálódás, anomia, depresszió, öngyilkosság).

Mindezek a társadalomra és kis közösségekre is kártékonyak, erkölcsi csődhöz vezetnek. Pedig a kialakítható jó megoldások között is létezne egymást nem teljesen kizáró választás, mint az alábbi ábra mutatja az igazán humanista vagy igazán keresztény kultúrájú rendszer szerint. A „keresztény” itt kultúrkört jelent, ennek legfeljebb 10%-a vallását gyakorló hívő.

Csábító azt a következtetést levonni, hogy nem az a kérdés, hogy centralizáció vagy decentralizáció, reguláció vagy dereguláció, elnöki rendszer vagy parlamenti rendszer legyen-e, hanem az a kérdés, hogy a vezetésben a tudás, erkölcsvezéreltség és jóakarattal együttesen érvényesül-e. Bármelyik rendszer lehet jól-létet eredményező, ha ennek a három feltételnek eleget tesz. Ezzel szemben nem lehet semmilyen rendszer elfogadható, ha a három feltétel közül akár egy is hiányzik. A 3. ábra erre próbál utalni.

3. ábra
Kollektívizmus vagy individualizmus

Az emberi közösségek jól-lét keresésének története – nagy vonalakban összefoglalva – a következőképpen alakult. Az őskorban a létfenntartás kizárólag erő kifejtéssel (nap-hosszat járva-elve gyűjtögetve, majd később erőszakkal, fegyverrel) történt; jellegzetessége, hogy a saját testi szükséglet kielégítésének ára a természetes vagy mesterséges környezet (háborúk) valamiféle pusztítása, amit azután vissza kellett pótolni: földművelés, állattenyésztés, illetve a hadjáratok után újraépítés által. Így a dolgok egymásmellettisége révén, a tér jelentősége került előtérbe, és terület-szerzésben fejeződött ki.

Később változott a „szerzés” módszere. Az erő kifejtést főleg gépekre hárították és az ember a saját idején kívül mások idejét is (munkaadók/munkavállalók) igénybe vette a szerzés érdekében (napi 10-12 órás munkaidő). Az események egymásutánosságának mértéke az idő lett.

Korunkban a szerzés módszere újabb változtatáson ment át. A térbeli dolgok, és az időbeli események feletti uralmat a gondolatok megszerzése biztosítja. Ehhez azonban a gondolatokat „szerzés”-irányult mentalitássá kell kialakítani. Ez a globalizációt szolgáló információs társadalom lényege. A gondolat alapvető ismérve az igazság, ami tényállást fejez ki: veritas est adaequatio rei et intellectus [2]. Jó esetben az igaz gondolatok információkban fejeződnek ki s ezek az energiákat úgy szabályozzák, hogy rendszert teremtenek. Csakhogy az igaz gondolatok hamis környezetben nem segítik elő a dolgok megszerzésére szervezett eseményeket. Ezzel szemben, a hamis gondolatok dezinformációk révén mindig energia veszteséget (entrópia növelés) és nem rendszert, hanem anarchiát okoznak.

Az információ – magyarul talán a lényegét, vagyis azt, hogy igaz közlés eredménye, a közlemény szó fejezi ki. A dolgok és események tárgyi és fogalmi elemei az adatok. Az adatok közötti rejtett összefüggéseket a közöttük olvasni tudó (= inter lego, intelligo, intellectus) intelligencia képes meglátni. A magyar nyelvben is ismeretes az okos ember „sorok között olvas” kifejezés. Az adatok felismert összefü-

géseit meg lehet állapítani és közlésre alkalmas formába önteni (in-formare) vagyis információt képezni belőlük, de csak ha megfelelnek a tényállásnak, azaz igazak. Ezzel szemben a dezinformáció tényállásnak állít be olyat, ami nem az [3, 4].

A pénz által uralt világunkban egyetlen fontos körülmény, hogy a közlemény továbbítása mibe kerül; ugyanannyiba, akár igaz, akár téves, mert csak a hossza, a módja és a távolság szabja meg az árát.

Dezinformáció, azaz tévközlés kétféleképpen keletkezhet: ha nem szándékos, akkor tévedésen alapul; ha szándékos, akkor hazug és dezinformáció az elnevezése.

Mint említettem a „szerzés” mai világunkban sokféle gyakorolt, nem tisztességes módja szorosan összefügg a szándékos tévközléssel. A globalizátor piaci fundamentalisták [5], a multinacionális cégek reklámjaikban – elkerülendő a nyelvi eltéréseket – képi dezinformációkkal is gyakorolnak befolyást a vásárlókra. (Pl. Coca-cola palackos Mikulás fényárban úszó kamionja.) Ráadásul lopják az időnket a TV adáskor és még a tiszta video-másolást is lehetetlenné teszik. Ezeknek a reklámoknak, hirdetéseknek a célja a vásárlásra készítés, nem felszólítással, hanem indirekt módon: igénykeltéssel. Ezáltal válik a kereskedelem kínálat vezéreltté kereslet vezéreltség helyett. Különösen költséges a vásárlónak ez a fajta piacolás, mely már az egészségvédelem intézményeiben is hódít. A gyógyszer reklámozás, mint igénykeltés, jogszabály szerint tiltott, erre termékismertetés címen, képernyőn és orvos-látogatók révén, kijátsszák a rendeletet. Kétségtelen, hogy nehéz az elhatárolás a reklám és tájékoztatás között, de aligha kétséges, hogy egy cég csupán tájékoztatás adásért nem fizetne a tájékoztatottnak díjazást, utazást stb. Sajnos a szakemberek (nemcsak orvos, mérnök, művész stb.) másképpen nemigen jutnának részvételhez költséges kongresszusokra, tanulmány utakra, melyek viszont tájékozottságuk, szakmai fejlődésük korszerűsítése végett nélkülözhetetlenek. A szakemberek fizetésének kellene olyan mértékűnek lennie, hogy ne szoruljanak rá ennek a piacoló módszernek az elfogadására. A multik hisznek a „piac mindenhatóságában”, pedig egyre több tekintélyes szakértő véleménye egészen más.

A következő idézet [5] is erről szól: „...a mások által olyanra elítélt piaci fundamentalizmus alapja az a nyilvánvaló, már az elemi, első féléves tankönyvekben is megcáfolt feltevés, hogy a piacok tökéletesen működnek. A piacok azonban a valóságban nem működnek tökéletesen. Tökéletes működésük feltételezése azon a két további feltételezésen alapul, hogy

- mindenkinek a magatartása racionális, azaz mindenki tökéletesen tudja felhasználni saját erőforrásait – ez esetben jövedelmét – saját legnagyobb jólétének kialakítására, továbbá
- mindenki mindenről tökéletesen informált, nincs információs aszimmetria. Az egyén magatartása azonban általában sem racionális, és az egészségügyi kérdésekben különösképpen nem az, az informáltság pedig általában sem szimmetrikus”.

„A piacok nem egyensúlyra törekednek, és céljuk sem a társadalmi igazságosság szolgálata. A piacok igen hatékonyak az erőforrások magánszükségletek szerinti elosztásában, ámde léteznek kollektív, közös szükségletek is, márpedig ezekről a piaci erők nem gondoskodnak.” [4]. Végül: „Meg kell akadályoznunk, hogy a piaci értékek olyan területeken is tért nyerjenek, ahol semmi keresnivalójuk nincs.” [6].

„Úgy látom, hogy az Egyesült Államokban egy újabb tendencia is veszélyezteti a nyílt társadalmat. Bizonyos tevékenységek, amelyek eddig hivatásnak minősültek, üzleti vállalkozássá alakulnak. Ebbe a kategóriába tartozik a jogi, az orvosi és főként a politikai szakma. Amikor egy adott hivatás profitorientált üzleti vállalkozássá alakul, veszélybe kerül a szakmai színvonal, és tovább gyengülnek a nyílt társadalom értékei.” [7].

David Korten [8]: „a világ népeire erőltetett globális gazdasági integráció súlyosan és gyorsan korlátozza a világ népeinek szuverén jogait és lehetőségeit, hogy a transznacionális tőke egyre növekvő hatalma ellenében megóvják...érdekeiket”.

Ezek az érdekek elsősorban a munkahelyek. Ne tévesszük szem elől, hogy a munkanélküliség ma más, mint a korábbiak: ez nem konjunkturális, hanem strukturális. Lényeges különbség van abban, hogy valakinek nem jut munka, vagy az illető nem akar dolgozni. Hibásan idézik a szállóigét: Aki nem dolgozik ne is egyék. Ez dezinformáció; ugyanis a pontos idézet a következő: („aki nem akar dolgozni, ne is egyék”) [9]. Az árvíz mentesítő árokásás mellett ténfergő kérdésre, hogy ez magánügy vagy közügy – a jegyző válasza, hogy közügy, mire a munkakerülő megjegyzése, hogy „na ettől vagyok én öt évre eliltva”. Ezekre vonatkozik a fenti idézet pontos formájában.

Egy további amerikai közgazdász vélemény [10]: „A világméretű munkanélküliség növekedni fog mivel az info technológia tízmillió számra küszöböli ki a munkahelyeket a termelésben, a földművelésben és a szolgáltatási szektorban. Mi több az automatizációnak pusztító hatása lesz a „kék-gallérosok”, a kisboltosok és a nagykereskedők alkalmazottai között. Amíg a vállalati menedzserek egy kis elitje és tudományos munkása részére nyújt előnyt a high tech globális gazdaság, addig a középosztály tovább csúszik lefelé és munkahelye egyre stresszesebbé válik.”

KULTURÁLIS TÉMAKÖR

Alapvető dilemmák a kulturált viselkedésben a következők: lenni vagy birtokolni (être ou avoir – Gabriel Marcel; sein oder haben – Erik Fromm). Hinni vagy kételkedni; igazságosság vagy irgalom; szabadság vagy véglegesség. Az ezekre adott válaszok meghatározzák az ember – nem politikai ideológiák szerinti – világnézetét. A „pénzt vagy életet” útonálló kérdésre napjaink válasza: inkább az életet, mert a pénzt öreg napjaimra tartogatom. Nem vicc, korunk embere belehal a pénzkeresésbe. Hit nélkül nem lehet tanulni, kételkedés nélkül nem lehet körültekintő, megfontolt döntéseket hozni. A szabadság üres hordó, melyre nem felállni és szó-

nokolni kell, hanem megtölteni valami véglegesen értékesel. Az igazságosság a közösség ügyeiben, az irgalom az egyéni ügyekben gyakorlandó.

Az élet tisztességes védelme, – ellentétben a népesség csökkentéssel (demográfiai kapituláció, ha 100 főnyi 40-44 éves férfire kevesebb, mint 80 főnyi 0-4 éves fiú jut), – a technika teljesítményei, valamint a gazdaság és politika hozzájárulása az emberi jól-léthez valóban jelentős, de még jobb lehetne, ha kulturális területen hasonló fejlődés keletkezett volna. A neoliberais, helyesen értelmezett multikulturalizmus vonzó, de ha céltévesztően működik, mindent „összemos”, ahelyett, hogy kiemelné a gyönyörködtető változatosságot.

A fejlődés helyett a haladás hangsúlyozása része az „összemosásoknak”; a kettő ugyanis messze nem ugyanaz; mégis a közbeszédben – főleg a hitetlen, ezért hiteltelen köznyelv hatására – a francia secularizáció óta az ész-szerű haladás istenítése jött divatba. Láttuk az is vérfürdőbe torkollott. A haladás magyarázatához ugyanis nem, vagy alig tartják szükségesnek a nem-ismert erők közreműködését, míg a fejlődés okai nemigen magyarázhatók a csak-anyagi világ működésével. A 4. ábra összehasonlítva tárja elénk a különbségeket.

A haladás	A fejlődés
Eset-leges	egyetemes
az ember hajtja végre „előre” lép	az Isten hozza létre kibontakozik
egyirányú vonalas sok feleslegest állít elő	egyidejűleg sokirányú, térbeli nem hoz létre feleslegest
sok mindent elhagy sokszor céltévesztő	magáha foglalja a megelőzőt szinte mindig célszerű
meg-megújít	megújul
revolúció-val változtat	evolúció-val változik

4. ábra
Haladás és fejlődés összehasonlítása

A haladás humanista és a fejlődés keresztény kultúrájú támogatása tudás, erkölcs, jóakarát érvényesülése esetén nem ellentétes, hanem kiegészítő lehet. Az egyéni és közösségi cselekvés elvei közelebb lehetnek:

Emberi méltóságot megőrizni; Ezt a tisztességes Alkotmányok írják elő.

Testi, lelki támaszt nyújtani; Ez általánosítva a szolidaritást fejezi ki.

Kockázat előnyt mérlegelni; Méréssel, vagy becsléssel meg kell határozni.

Helyesen választani; A jót, vagy elkerülhetetlen esetekben a kisebb rosszat.

Jót tenni; Végre is kell hajtani vagy hajtani a jó döntést.

Titkot tartani; A személyiségi jogok védelmét jelenti.

Igazat beszélni; Az informatika korában ez a szellemi egészség feltétele.

E kívánalmak hátterében minimum humanista, maximum keresztény kultúra kell (5. ábra).

A Bangemann reportban 100-szor fordul elő a piac (market) szó és egyszer sem az erkölcs (moral v, ethics)

<i>Szellemiség</i>	
<i>emberi</i> <small>(realitás)</small>	<i>és emberfeletti</i> <small>(ideális)</small>
<i>humanista</i>	<i>keresztény</i>
<i>egyéni</i> <i>sok a vesztes</i> <i>segít versenyezni</i> <i>annak, aki kéri</i> <i>korkötözött önzés</i>	<i>közösségi</i> <i>mindenki nyertes</i> <i>versenyez segíteni</i> <i>azoknak, akiket megtalál</i> <i>körlátlan önzetlenség</i>
<i>beéri ennyivel</i>	<i>erre törekszik</i>

5. ábra
Humanista és keresztény erkölcs

[11]. Amikor az EU alaptörvényében mellőzik a kereszténységet, akkor egy eleve megcsönkített közös Európát próbálnak kialakítani. A magukat erre hivatottnak gondoló neoliberais pénz-központú politikusok a végrehajtáshoz az alábbi módszert szorgalmazzák:

Integráció, mely valójában összegző összemosást jelentene minden vonatkozásban. Ezzel szemben csak a civilizáció területeinek összecsatolásában (interface) indokolt: közlekedés, hírszolgálat, termelés, építkezés techni-

kája; de nem indokolt a kultúrák pl. művészetek, vagy akár a kereskedelmi ízlés egységesítésében. A közös Európa óriás mozaikja csak a nemzetek kulturális, egyedi sokszínűsége révén nyújt értékes és élvezhető hozzájárulást a jól-léthez. Ez utóbbinak már megvan az elfogadott megnevezése és módja:

Inkulturáció: a tudomány és művészet területén 1) dinamikus egyenértékűség, 2) a jogharmonizációban kreatív hasonulás, 3) a környezetvédelemben szervezett fejlesztés.

Napjaink politikai, gazdasági, pénzügyi válsága erkölcsileg már az XIII. századi investitura harcokban elkezdődött és a XVIII. század óta kiteljesedett szekularizáció (az Egyház „sekrestyébe szorítása” – Semjén Zs.) miatt háttérbe szorult lelkeségnek – tudás, erkölcs, jóakarát – ismét meg kell kapnia helyét Európában és világszerte is. Korunkban jó alkalom lehet erre. Még az is lehet, hogy a globalizáció egy jófajta világegyetemesség formáját öltve – Szent Ágoston: Isten városa, Morus Tamás: Utópiája, Aldous Huxley: Szép új világa, netán George Orwell: 1984 című víziója, után és helyett – a bibliai „...és léssen egy akol és egy pásztor” (Jn, 10: 16) megvalósulásához vezet, mely igazi jól-léttel kecsegtet.

IRODALOMJEGYZÉK

- [1] Susan George: Luganoi tanulmány az EuroAstra Internet Magazinban (Report az elveszett Euroastra adatbázisból : az eredeti 2006. január 22. 0:00 rovat: Imperium America Unus rovatban jelent meg) <http://www.euroastra.hu/node/248>.
- [2] Aquinói Szt.Tamás
- [3] Naszlady Attila: Egyetemesség a tudományban. Szent István Tudományos Akadémia Székfoglaló előadása Új évf. 2: 9 old. Kiadó: Szt István Társulat, Budapest, 2004
- [4] Naszlady Attila: Hajtsátok uralmatok alá a Földet. Emlékkönyv Bolberitz Pál hatvanadik születésnapjára. 287.old. Ecclesia Kiadó 001.
- [5] Soros György: A gyarlóság kora. A terror elleni háború következményei (Scolar Kiadó, Budapest, 2007)
- [6] ibid. 186-187. old
- [7] ibid. 231. old.
- [8] David Korten: A tőkés társaságok világalma 1995., 406. old.
- [9] Jeremy Rifkin: A munka vége. A világ munkaerejének hanyatlása és a piac-utáni korszak (Putnam Publishing Group 1995)
- [10] Szt.Pál levele (Thess.2:10).
- [11] Bangemann Report: Europe and the Global Information Society 1994

A SZERZŐ BEMUTATÁSA

Prof. Dr. med. Naszlady Attila, belgyógyász, európai kardiológus, kiváló orvos, kiváló oktató. A SOTE, a HIETE, a BME tanrendi előadó professzora; az Országos Korányi Pulmonológiai Intézet főigazgató főorvosa. A Budai Irgalmasrendi Kórház főigazgató főorvosa, 2000-2006; Batthyány-Strattmann díjas; a Jeruzsálemi

Szentsír Lovagrend parancsnok tisztje; az Európai Orvoinformatikai Társaságok Szövetsége elnöke 1998-2000,

az Orvoinformatikai Világszövetség v. alelnöke 2000-2002, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Máltai aranykeresztrel kitüntetett országos orvos-vezetője; a Magyar Tudományos Akadémia doktora; a Szent István Akadémia rendes tagja; a Római Pápai Tudományos Akadémia (Accademia Pontificia Tiberina) rendes tagja; a Magyar Köztársaság Tiszti Keresztje kitüntetettje. Számos tudományos társaság tisztségviselője, 145 tudományos közlemény, 15 könyv vagy -fejezet, 70 publicisztika szerzője, újságíró Niveau-díjas. 2002-től, az IME megalakulása óta a Szerkesztőbizottság Tanácsadó Testület elnöke.